

Rådet for
Den Europæiske Union

**Bruxelles, den 7. december 2015
(OR. en)**

15071/15

**SOC 711
EMPL 464**

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet

dato: den 7. december

til: delegationerne

Tidl.dok.nr.: 13766/15 SOC 643 EMPL 423

Vedr.: Fremme af den sociale økonomi som en central drivkraft for den økonomiske og sociale udvikling i Europa
- Rådets konklusioner (7. december 2015)

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om fremme af den sociale økonomi som en central drivkraft for den økonomiske og sociale udvikling i Europa, der blev vedtaget af EPSCO-Rådet den 7. december 2015 på 3434. samling.

Fremme af den sociale økonomi som en central drivkraft for den økonomiske og sociale udvikling i Europa

Rådets konklusioner

Rådet for Den Europæiske Union

ANERKENDER, AT

1. Den sociale økonomi, der forener en lang og varieret række organisatoriske former, og som er formet af forskelligartede nationale og velfærdsmæssige sammenhænge, men som har fælles værdier, kendetegn og mål, kombinerer bæredygtige økonomiske aktiviteter med positive sociale virkninger og samtidig matcher varer og tjenesteydelser med behov. Den spiller en vigtig rolle i omdannelsen og udviklingen af de moderne samfund, velfærdssystemer og økonomier og bidrager således i væsentlig grad til økonomisk, social og menneskelig udvikling i og uden for Europa og er et supplement til de eksisterende velfærdsordninger i mange medlemsstater.
2. Den sociale økonomi bidrager yderligere til flere centrale EU-mål, herunder opnåelsen af intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, beskæftigelse af høj kvalitet, social samhørighed, social innovation, lokal og regional udvikling og miljøbeskyttelse. Den er også et vigtigt redskab, der bidrager til at sikre borgernes trivsel. Endnu vigtigere er det, at den sociale økonomi er en sektor, der har modstået den økonomiske krise meget bedre end andre og vinder stadig større anerkendelse på europæisk plan¹.
3. I de seneste få år er den sociale økonomi blevet stadig mere politisk synlig som en sektor, der udgør en vigtig søjle, især med hensyn til beskæftigelse og social samhørighed i hele Europa, og som også er afgørende for at nå målene i Europa 2020-strategien.

¹ CIRIEC's rapport (2012): "Socialøkonomien i Den Europæiske Union".

4. Allerede i 2009 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning, der anerkendte den sociale økonomi som en central aktør i opfyldelsen af Lissabonstrategiens målsætninger².
5. I sin meddelelse "På vej mod en akt for det indre marked - For en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne - 50 forslag med henblik på at blive bedre til at arbejde, iværksætte og handle sammen"³ erklærede Kommissionen klart, at der i det første årti af 2000-tallet i Europa og verden har vist sig at være et enormt innovationspotentiale inden for den sociale økonomi, og den fremhævede denne sektors bidrag til at finde innovative løsninger på store socioøkonomiske problemer, som i mange tilfælde skyldes udstødelse og befolkningens aldring.
6. Romstrategien fra 2014⁴ identificerede de områder, hvor det er nødvendigt at sætte ind ifølge de forskellige aktører, som har arbejdet for at fremme udbredelsen og styrkelsen af den sociale økonomi som en central drivkraft for den økonomiske og sociale udvikling i Europa.
7. Med udgangspunkt i den styrke, der ligger i en lang tradition for social økonomi, er de sociale iværksættere drivkræfter for forandring og bidrager aktivt til udvikling og gennemførelse af innovative løsninger på de store økonomiske, sociale og økologiske udfordringer, som Den Europæiske Union i øjeblikket står over for.
8. Socialøkonomiske virksomheder henviser til et univers af organisationer, der er baseret på en prioritering af mennesker over kapital, og som omfatter organisationsformer som kooperativer, gensidige fonde og foreninger samt nyere former for sociale virksomheder⁵, og kan betragtes som formidlere af social og økonomisk samhørighed overalt i Europa, eftersom de er med til at opbygge en pluralistisk og modstandsdygtig social markedsøkonomi. I almenhedens interesse skaber socialøkonomiske virksomheder arbejdspladser, leverer socialt innovative tjenesteydelser og varer, letter social inklusion og fremmer en mere bæredygtig og lokalt forankret økonomi. De er baseret på principperne om solidaritet og myndiggørelse.

² Europa-Parlamentets beslutning af 19. februar 2009 (2008/*2250 (INI)).

³ KOM(2010) 608 endelig.

⁴ Som vedtaget under det italienske formandskab den 18. november 2014.

⁵ Begrebet "social virksomhed" skal forstås på samme måde som i EaSI-forordningen (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 238).

9. Socialøkonomiske virksomheder er økonomiske aktører, hvis vigtigste formål er at skabe en positiv social virkning. Pr. definition anvender socialøkonomiske virksomheder størstedelen af deres eventuelle overskud som et middel til at nå deres primære sociale mål frem for at maksimere overskuddet til deres ejere og aktionærer. Deres aktiviteter hviler primært, men ikke udelukkende, på forretningsmodeller med begrænset overskudsfordeling, hvorved det meste af deres overskud geninvesteres i yderligere udvikling af deres aktiviteter.
10. Kommissionens initiativ for socialt iværksætter⁶ indeholdt en omfattende handlingsplan for at støtte social innovation og bidrage til at skabe et gunstigt klima for sociale virksomheder i tæt partnerskab med medlemsstaterne og forskellige interessenter. I dette initiativ blev der peget på tre indsatsområder, som vil gøre en reel forskel og forbedre situationen på stedet for sociale virksomheder: forbedret adgang til finansiering, øget synlighed af sociale virksomheder og forbedrede retlige rammer.
11. Den sociale investeringspakke⁷ fra 2013 udstak retningslinjer for medlemsstaterne vedrørende mere effektive socialpolitikker og bekræftede, at sociale investeringer handler om at investere i mennesker med henblik på at styrke borgernes færdigheder og kompetencer og hjælpe dem til at deltage fuldt ud på arbejdsmarkedet og i det sociale liv. På et tidspunkt, hvor Europa står over for enorme udfordringer i form af arbejdsløshed og social udstødelse samt demografiske forandringer, har socialøkonomiske virksomheder en vigtig rolle at spille i forbindelse med styrkelse af kvinders og mænds nuværende og fremtidige muligheder såvel i samfundet som på arbejdsmarkedet.
12. I Strasbourgerklæringen⁸ bekræftede over 2 000 interessenter, herunder politiske beslutningstagere, sociale iværksættere og tilhængere af sociale virksomheder, der repræsenterede den vidt forgrenede sociale økonomi i Europa, at sociale virksomheder skal spille en større rolle i Europas fremtid, samtidig med at der indkredses nye idéer og foranstaltninger, som kan frigøre deres potentiale for at fremme intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

⁶ KOM(2011) 682.

⁷ COM(2013) 83 final.

⁸ "Stærke sociale iværksættere, for innovation, inklusiv vækst og beskæftigelse", der blev vedtaget den 16.-17. januar 2014.

13. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Milanoerklæring⁹ om foranstaltninger på EU-plan indeholdt en række forslag og generelle anbefalinger vedrørende effektiv støtte til social innovation og sociale investeringer. Det hedder navnlig i erklæringen, at det er de statslige og offentlige myndigheder som helhed, der har det endelige ansvar for at sikre lige og universel adgang for borgerne til velfærd af en høj standard, og at efterfølgende bestemmelser typisk er en supplerende tilføjelse til, og ikke en erstatning for, primære og statslige bestemmelser.
14. Den beslutning, der blev vedtaget af Europa-Parlamentet i 2015, understregede betydningen af socialt iværksætteri og social innovation til bekæmpelse af arbejdsløshed¹⁰.
15. Det luxembourgske formandskabs køreplan for styrkelse af socialøkonomiske virksomheder i Europa¹¹ fokuserer særligt på udviklingen af socialøkonomiske virksomheder, samtidig med at den fremhæver betydningen af et samlet "økosystem" for den sociale økonomi i Europa. Den lægger særlig vægt på behovet for at udvikle et hensigtsmæssigt finansielt økosystem, der er i stand til at yde effektiv støtte til social innovation.
16. Den internationale debat om udviklingen af en social og solidarisk økonomi vokser og kunne bidrage til udformningen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG KOMMISSIONEN TIL INDEN FOR DERES
RESPEKTIVE KOMPETENCEOMRÅDER OG UNDER BEHØRIGT HENSYN TIL
NÆRHEDSPRINCIPPET AT

⁹ "Fremme af innovation for bedre sociale resultater" (vedtaget af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg den 23. oktober 2014).

¹⁰ Europa-Parlamentets beslutning af 30. juli 2015 (2014/*2236 (INI)).

¹¹ Forventes vedtaget den 4. december 2015 før EPSCO-Rådet i december.

17. Etablere, gennemføre og eventuelt videreudvikle europæiske, nationale, regionale og/eller lokale strategier og programmer for at fremme den sociale økonomi, socialt iværksætteri og social innovation. De forskellige strategier og programmer bør være baseret på en konstruktiv dialog mellem europæiske, nationale, regionale og/eller lokale myndigheder og alle relevante interessenter.

Med hensyn til bevidsthed, anerkendelse og uddannelse:

18. Forbedre synligheden af den sociale økonomi, hvor det er relevant ved at udvikle partnerskaber, for at sikre et tilstrækkeligt kendskab til den politiske beslutningstagning og en bedre anerkendelse af aktiviteter, der gennemføres af relevante interessenter, herunder socialøkonomiske virksomheder, og den virkning, de har for samfundet.
19. Gøre en indsats for yderligere at dokumentere den sociale økonomis faktiske bidrag til de vigtigste makroøkonomiske aggregater. Da alle politikker bør være evidensbaserede, bør Eurostat og de nationale statistiske myndigheder overveje at udarbejde og indføre satellitregnskaber i deres respektive statistikker med henblik på at fastslå den sociale økonomis faktiske bidrag til økonomisk vækst og social samhørighed i Den Europæiske Union.
20. Overveje, hvordan man bedst kan overvåge fremskridtene inden for social innovation, under anvendelse af eksisterende sociale indikatorer baseret på aktivering, myndiggørelse og inddragelse af lokalsamfund ved brug af **relevante strategiske rapporter**, der forelægges for Udvalget for Social Beskyttelse.
21. Hvor det er relevant, fremme initiativer til kapacitetsopbygning for at øge viden og bevidsthed blandt de politiske beslutningstagere, embedsmænd og fagfolk om de særlige forhold i den sociale økonomi og i socialøkonomiske virksomheder samt om de muligheder, der findes på europæisk, nationalt og lokalt plan, navnlig i lande, hvor den sociale økonomi fortsat er underudviklet. I denne forbindelse er det også relevant at gøre brug af digitale kompetencer og digitale færdigheder.

22. Fortsætte med at udarbejde og støtte formidling af viden og erfaring med de socialøkonomiske virksomheder og nedbryde eventuelle kunstige hindringer og støtte til opnåelsen af stordriftsfordele, f.eks. med nationale og europæiske netværk. Endvidere bør effektive netværk og erfaringsudveksling styrkes yderligere med udviklede lande og nye vækstøkonomier.
23. Hvor det er relevant, lægge særlig vægt på at udvikle og anvende effektive metoder til at inddrage de unge i den sociale økonomi, f.eks. ved at tilskynde til inddragelse af emner vedrørende den sociale økonomi i læseplaner og aktiviteter på alle uddannelsesniveauer. Socialøkonomiske virksomheder og organisationer, der arbejder med dem, bør tilskyndes til at udnytte de muligheder, som Erasmus+ og andre programmer for praktikophold overalt i Europa tilbyder, for således at give unge mulighed for at udvikle specifikke færdigheder og kompetencer samt for at forbedre deres forståelse af den sociale økonomi, samtidig med at deres kvalifikationer og viden udvikles.

På området social innovation:

24. Fremme en mere systematisk anvendelse af social innovation med henblik på bedre sociale resultater i Europas og de nationale dagsordener ved at skabe bedre forbindelse mellem de forskellige politikområder, fremme integrerede tilgange og styrke bredere partnerskaber mellem de relevante interessenter. Denne politikudvikling bør ligeledes myndiggøre såvel de enkelte støttemodtagere som lokalsamfundene, og den bør gennemføre princippet om integrering af kønsaspektet, herunder kønsspecifikke konsekvensanalyser. Kommissionen og medlemsstaterne bør tage sigte på en effektiv gennemførelse af overordnede politikker og instrumenter, f.eks. EU's programmer Horisont 2020, strukturfondene og politiske initiativer til bedre regulering, for at støtte social innovation og socialøkonomiske virksomheder.
25. Fortsætte med at udvikle et hensigtsmæssigt økosystem for socialøkonomiske virksomheder på EU- og medlemsstatsplan med henblik på at frigøre deres fulde potentiale som katalysatorer for social innovation. Lægge særlig vægt på bl.a. udvikling af sociale virksomhedshubs, væksthuse og acceleratorer og andre opskaleringsmekanismer.

26. Europa-Kommissionen og de nationale, regionale og lokale myndigheder bør, hvor det er hensigtsmæssigt, nøje overvåge virkningen, mulighederne for overførsel og bidrag til nye partnerskaber om social innovation, samtidig med at interessenternes respektive roller i udviklingen og gennemførelsen af socialt innovative løsninger anerkendes og støttes.

Med hensyn til de lovgivningsmæssige rammer:

27. Anerkende betydningen af sunde og omfattende lovgivningsmæssige rammer i forbindelse med frigørelsen af det potentiale, der ligger i de socialøkonomiske virksomheder, og maksimeringen af deres positive sociale virkning i henseende til vækst og beskæftigelse.
28. Eventuelt udforme specifikke politikker, der er tilpasset den nationale kontekst, navnlig med henblik på fuldt ud at udnytte rigdommen og mangfoldigheden af lokale socialøkonomiske virksomheder. Medlemsstaterne kan udvikle deres egne lovgivningsmæssige instrumenter under hensyntagen til de særlige behov hos de lokale socialøkonomiske virksomheder.
29. Eventuelt udforme incitamentter, som er tilpasset den nationale kontekst for at støtte udviklingen af socialøkonomiske virksomheder i hver fase af deres livscyklus.
30. Notere sig de muligheder, som de nye direktiver om offentligt udbud åbner for socialøkonomiske virksomheder, og fremme bevidstheden om disse muligheder blandt europæiske, nationale, regionale og lokale myndigheder samt socialøkonomiske virksomheder.
31. Støtte et fair og normalt erhvervssamarbejde mellem socialøkonomiske virksomheder og mere traditionelle, profitorienterede virksomheder, f.eks. ved at tilskynde til udvikling af nystartede sociale "intraprenørskabsvirksomheder" inden for traditionelle virksomheder. Ud over offentligt udbud kan der ydes særlig støtte til at udvikle konstruktive og holdbare private udbudsforbindelser.

Med hensyn til adgang til finansiering:

32. Analysere, hvilke finansielle instrumenter der er mest hensigtsmæssige, og fremme deres udbredelse på alle niveauer med henblik på at oprette et omfattende finansielt økosystem og åbne mulighed for udvikling og vækst i socialøkonomiske virksomheder.
33. Give adgang til oplysninger om finansieringsmuligheder for socialøkonomiske virksomheder og stille dem til rådighed og offentliggøre dem, hvor det er relevant ved at udvikle partnerskaber. Hvis det er relevant, forenkler organisatoriske og administrative krav, der gør det muligt for nyoprettede socialøkonomiske virksomheder at indlede deres arbejde.
34. Overveje behovet for at oprette og udvikle særlige garantiordninger, der tager sigte på at opfylde investorenes omfattende risikou villighed, og opfylde sektorens behov for langfristet kapital og støtte både eksisterende socialøkonomiske virksomheder og socialt innovative nystartede virksomheder. Husk på, at socialt ansvarlige investorer kan være villige til at acceptere et lavere afkast af deres investeringer, når de støtter socialøkonomiske virksomheder, da de værdsætter de sociale virkninger og ikke blot det finansielle afkast, forudsat at de rette institutionelle mekanismer er på plads for at reducere deres oplevede risiko.
35. Gøre aktiv brug af EU-instrumenter som f.eks. ESI-fondene, EaSI-programmet og Horisont 2020 for at opbygge de relevante formidlers investeringskapacitet og de socialøkonomiske virksomheders investeringsparathed.
36. Tilskynde til mobilisering af private ressourcer i form af egenkapital og kvasiegenkapital som et middel til at fremme de socialøkonomiske virksomheders vækst.
37. Hvor det er hensigtsmæssigt, støtte innovativ og robust oprettelse af virksomheder, bl.a. i form af medarbejderovertagelse.

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL:

38. I forbindelse med gennemgangen af Europa 2020-strategien at tage hensyn til social økonomi, social innovation og sociale investeringspolitikker.
39. At støtte væksten i den sociale økonomi i Europa ved at formidle god praksis og fremme kapacitetsopbygning gennem udveksling af praktiske erfaringer.
40. At fremme og støtte den sociale økonomi i forhold til nationale og lokale myndigheder i lande, hvor arbejdsløsheden er høj, navnlig blandt unge, kvinder og sårbare grupper.
41. At støtte konkrete forslag med henblik på at indføre peerevalueringer om politikker og foranstaltninger vedrørende den sociale økonomi og socialt iværksætteri. Peerevalueringer kan støtte udveksling af erfaringer og fremme bedste praksis i medlemsstaterne, herunder, hvor det er relevant, vedrørende nationale handlingsplaner til støtte for den sociale økonomi, idet der altid tages hensyn til de særlige nationale forhold.

OPFORDRER SOCIALØKONOMISKE VIRKSOMHEDER OG SOCIALE IVÆRKSÆTTERE TIL:

42. At deltage aktivt i udviklingen af europæiske politikker og strategier, der fremmer deres branche. Socialøkonomiske virksomheder og sociale iværksættere bør selv tage yderligere initiativer til at udvikle kendskabet til og synligheden af denne sektor og dens virkninger og det direkte indbyrdes samarbejde samt samarbejdet med de offentlige myndigheder og med andre interessenter.
43. At fokusere på de sociale mål ved at indarbejde en hensigtsmæssig virksomhedskultur og metoder, yderligere forbedre kvinders og unges deltagelse i styringen, fremme innovations- og forsøgsprocessen og styrke evalueringskulturen.